पुण्यस्य फलम्

(सं) आनन्दकुमारः

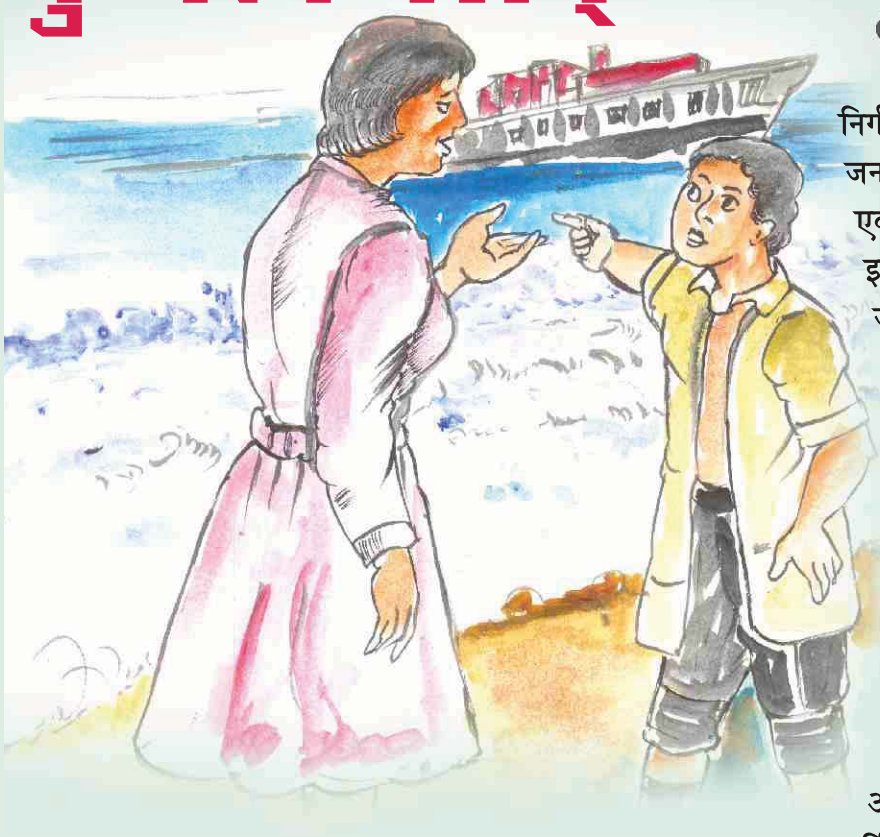

समुद्रे महान् झञ्झावातः दृश्यते । काचित् महानौका झञ्झावातप्रहारं प्राप्य समुद्रे मज्जन्ती अस्ति । एषा घटना तीरसमीपे एव प्रवर्तमाना अस्ति इत्यतः तीरस्थाः बहवः तां घटनां पश्यन्तः सन्ति । नौकास्थानां स्वबान्धवानां स्वागताय तीरम् आगताः ते एतां घटनां दृष्ट्वा नितरां दिग्भ्रान्ताः सन्ति ।

तीरे लघुनौकाः बह्व्यः सन्ति । यदि केनापि लघुनौका महानौकासमीपे नीयेत तर्हि महानौकास्थाः जनाः अपायात् रक्षिताः भवेयुः । झञ्झावातावसरे समुद्रे नौकाचालनं प्राणापायाय इति सर्वे जानन्ति इत्यतः कोऽपि लघुनौकायाः चालने न उद्यतः ।

तीरे विद्यमानेषु कश्चन बालकः अपि अन्यतमः । 'यदि कोऽपि धैर्यं धृत्वा लघुनौकानयनसाहसं कुर्यात् तर्हि महानौकास्थानां बहूनां प्राणाः रक्षिताः भवेयुः' इति विचिन्त्य सः - 'अहमेव नौकां नेष्यामि' इति सङ्कल्प्य पार्श्वस्थां मातरं स्वस्य सङ्कल्पम् अवदत् ।

एतस्य श्रवणात् मातुः नेत्रे सजले जाते । सा मन्दम् अवदत् - ''वत्स ! षड्भ्यः वर्षेभ्यः पूर्वं समुद्रप्रयाणाय निर्गतः तव पिता अद्यापि न प्रत्यागतः । जनाः वदन्ति - सः समुद्रप्रयाणावसरे एव क्वापि प्राणवियोगं प्राप्तवान् स्यात् इति । इदानीं त्वम् एकः एव मम जीवनस्य आधारः । त्वं तु झञ्झावातमये काले नौकाचालनाय उद्यतः असि । अपायबहुलं कार्यम् एतत् । अतः एव अत्र स्थितेषु बहवः तूष्णीं स्थिताः सन्ति । यदि त्वया विपत्तिः प्राप्येत तर्हि मम शोचनीया दशा भवेत् । तव गमनाय अहं कथम् अनुज्ञां दद्याम् ?'' इति ।

''अम्ब ! महानौका निमज्जन्ती अस्ति । यदि कोऽपि साहसं न कुर्यात् तर्हि अस्मासु पश्यत्सु एव तत्रत्याः सर्वे विपद्ग्रस्ताः भवेयुः । सङ्कटग्रस्तानां साहाय्यकरणं पुण्यकार्यम् इति भवत्या एव खलु बोध्यते ? मां देवः रक्षिष्यति । मम कोऽपि अपायः न भविष्यति । अतः अलं चिन्तया । कृपया अनुज्ञां देहि'' - सः बालकः अवदत् ।

साश्रुनयना माता कम्पमानहृदया सती अनुज्ञां दत्तवती । सः बालकः चातुर्येण नौकां चालयन् महानौकासमीपं गतवान् । तत्रत्यान् सर्वान् तीरं प्रापयत् सः । ततः अचिरात् एव महानौका जले पूर्णतः निमग्ना सती अदृश्या जाता । जनाः बालस्य धैर्यं श्लाघितवन्तः ।

तेन ये तीरं प्रापिताः तेषु तस्य पिता अपि अन्यतमः आसीत् सौभाग्येन । पित्रा सह मातुः समीपं गत्वा बालः अवदत् - ''अम्ब ! भवत्या पुण्यकार्याय अनुज्ञा दत्ता । ततः पिता प्रतिप्राप्तः अस्माभिः'' इति । माता पुत्रं पतिं च प्रीत्या आलिङ्गितवती ।

सः एव बालः अब्राहमलिङ्कननामा । भाविनि काले सः जगद्विख्यातः नेता जातः ।